

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

93 Veritatis ampliſſimam lucem amare, ac propugnare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

caueri debet, vt sordes ciuitatis longiffimè ab ædibus, mœnibus, & portis in arua & agros exportentur. Nam nihil citius, aut periculofius fufocatur ciuitatem, quam magna cadauerum & sterquiliniorum præ foribus & portis vrbiũ accumulatio.

SIGNVM XCIII.

VERITATIS AMPLISSIMAM LV. *Veritatem iucri.*
cem amare, ac propugnare.

Super quæstione: Quodnam fit omnium fortissimum? illustre certamen sapientie tres Darij Assyriorum Regis Satrapæ; custodesque corporis, post regium conuiuium, inierunt: à singulis singulæ sententiæ dictæ sunt: vno eorum *Vinum*, altero *Regem*, tertio *Mulierem*, rem longè potentissimam esse; sed tamen *Veritatem* omnia vincere asserente. Horum postremus factus est primus & omnium sapientum, & Regis ipsius assensu victor pronuntiat; ac præmia sapientie, ex pacto decreta, vt purpura vestiretur, auro biberet, Regis amicus salutaretur, &c. 3. *Esd.* 3. & 4. *Ioseph. lib. 5. Antiq. cap. 3.* Rectè ergo *Cicero in Vatim.* ait: Tantam semper potentiam veritas habuit, vt nullis machinis, aut cuiusquam hominis ingenio, aut arte subuerti potuerit; & licet in causis nullum patronum, aut defensore obtineat, tamen per se ipsa defenditur. *Syr. 4. Pro anima tua ne confundaris dicere verum.* Vide locum de Adulat.

Hanc ob causam boni Magistratus nunquam permittunt, vt spes eos abducatur à vero, vel metus;

R. F. r tus;

tus; neque vt dissimulent, ac reticeant publicè vtilia, ponderantes etià illud S. Augustini ad Cæsulanum: Quisquis metu cuiuslibet potestatis, vel lucri cupidine ductus, veritatem occultat, iram Dei super se prouocat: quia magis timer hominem, vel caducas res magis amat, quàm Deum. Vide lib. 1. de Ciuit. Dei cap. 9. Poenas restentium veritati vide in *Theatro hist.*

1. *Phocion* Atheniensis vir clarus, cum Oraculo constaret, esse Athenis virum, qui à concordia ciuitate dissentiret, quærentibus & indignantibus multis: *Quæso*, inquit, *quiescite: ego ille sum, quem queritis: nam mihi nihil eorum, quæ agitis, placet.* Morte illi constitit veritas, sed æternis monumentis famam consignauit. *Plut. Herod.*

2. *Fridericus Imp.* tum demum saluam Rempublicam dicebat: si Senatores de rebus consultati, in vestibulo curiæ simulationem, ac dissimulationem deponerent; quasi diceret, vbi exclusa veritate simulatio recipitur in Concilijs, confirmatum esse de Rep. *Aeneas Syl. lib. 3. de reb. Alp.*

3. *Philippi II. Burgundionum Ducis* Cancellarium quidam, cum super re rationi atque æquitati consentanea consultaretur, omnesque eò propo-

Veritate, & dicendi libertate gratia Principum non amittitur, rent, vt annuendum iudicarent, solus reclamauit, vltroque Sigillum Duci remisit, sarius exilsmans, omnem dignitatis splendorem potens quam iniquo instituto, eoque conscientiam mordicante viuere. Quæ quidem viri integritas Duce ad eò placuit, vt cum maioribus etiam honoribus donandum paulo post reuocarit. *Annal. Burgund. in Philippo.* Vide in *Specul. Cleric. Exemplum Phil. Cardinal.*

4. Apud *Tacit. lib. 13. Annal.* cum Nero ve-

omitti inberet, Senatores apertè reclamāt, dis-
 lutionē Imperij docendo, si fructus, quibus Resp. *Libertas sa-*
 sustinetur diminuerentur: atque id quidē multū *le prudenti-*
 prius laudata eius magnitudine animi. Nam vt *condita.*
 ferrum ignis vi mollitū frigidā laxatur, duritiēq;
 consequitur: ita amicis, postquam laus eos cale-
 fecit, paulatim reprehensio libera adhibenda est.
 Sic quando Magistratus vident aliquid tēdere in
 perniciē Reip. vel aliās esse iniustū, tacere nō de-
 bent, sed expresse contradicere: etiamsi maior
 pars contra sentiat: quia sperādum est, alios etiā,
 veritate audita, suā mutaturos sententiam: quo-
 niam ea veritatis vis est, vt deniq; omnia vincat.
 Et alij in similibus rebus cordatiōres sient, cūm
 videant non deesse, qui audeant pro bono com-
 muni: contradicere: imō & alij eiusmodi exēplis
 animosiores fortioresq; sūt; vt sæpe in pugna
 qui fugiebant vnus audaciā ac robore reuocan-
 tur, viresq; & animum sumunt. Denique si ni-
 hil aliud, Magistratus qui hoc facit, officium su-
 um facit: quōd si deinde alij impediāt, ipse culpa
 vacat, qui certē est fructus cōsciētiē vel maximus
 5. Apud *Homerum*, Iliad. 9. *Achilles* perinde vt
 mortem eos odisse se affirmat, qui aliud sentiunt,
 aliud loquuntur: ac talia sūt plerumque heroica
 ingenia, aperta, inimica simulationum.

6. *Pythagoras* dicebat: Duo esse hominibus da-
 ta longē pulcherrima, veritatem amplecti, & a-
 lijs benefacere: & addebat: vtrumque cum Deo-
 rum immortalium operibus comparari posse.

Aelian. lib. 12. Var. cap. 59.

7. *Prisci Aegyptiorum Sacerdotes*, quōd Princi-
 pē suū, quē omniū optimum atque æquissimū esse

Rrr 2 opor-

oportebat, monerent, in omnibus semper veritatis habendam esse ratiosem, sapphirum, quæ veritatis nomine nuncupatur, collo eius appendebant, vt istius gemmæ recordatione, veritatis niquam limites transiliret. *Idem lib. 14. cap. 34.* vitanam potius in animo inficam & infixam veritatem habuisset. Apud eosdem *Aegyptios* periuri capitali poena puniebantur, (teste *Diodoro* *siculi lib. 1. cap. 6.*) quodd & pietatem in Deum violarent, & fidem inter homines tollerent, maximum vinculum societatis humanæ. Apud *Indos* de periurio conuictas, manuum pedumque digitis, & extremis membris decurtabatur. *Alex. lib. 6. cap. 10.*

8. *Ferdinandus II.* Arragoniæ Rex nihil vnquam tam detestabatur, quam periurium, quam fallaciam: crebris enim sermonibus iactabat: malle mori, quam foedari. *Aeneas Sylu.* Sic & *Alphonso* Arragoniæ Rex, cum *Rogerus Pallantiæ* comes ei diceret, in animo sibi esse, Ioannem Castellæ Regem ipsius hostem confodere, foreque id sibi (si modò annuat) per facile, præclare respondit: Non per scelus, sed virtute gloriam quærendam esse. Se enim non solum pro Castellæ atque Hispaniæ dominatu; se ne pro totius quidem Orbis imperio adipiscendo tam crudele detestabatur, quæ facinus permissurum.

SIGNVM XCIV.
VESTIVM LVXVM EDICTO COhibere, & refecare, vt in ijs retineatur mos fidelissima vetustatis.

I. *Dionysius Syracusanus* Iunior, cum singulos malefactores grauissimis afficeret supplicibus.